

Модульно-рейтингова система в дистанційному навчанні

Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Твердохлебова Н.Є.

Проблемна лабораторія дистанційного навчання

Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”,

Харків, Україна

E-mail: kvn@kpi.kharkov.ua alena@kpi.kharkov.ua natatv@kpi.kharkov.ua

Abstract: The article contains information about the tutor’s influence on process of mastering of the knowledge by students in distant training. The levels of tutor’s productive activity are allocated. Besides we have discussed the peculiarities of tutor’s activity while teaching in the distant course.

Вступ

Одним із стратегічних завдань програми розвитку вищої освіти є демократизація та гуманізація навчально-виховного процесу, запровадження нових педагогічних технологій; гуманітаризація освітнього процесу, забезпечення людей можливостями щодо опанування національною і загальнолюдською культурою; широка інтеграція у міжнародну систему освіти (Педагогічні технології: Навч. посіб. для вузів / О.С. Падалка, А.С. Нісімчук та ін. - К.: Видавництво “Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, 1995.-256с.).

Серед різноманітних педагогічних технологій найбільш адекватними поставленим завданням в освіті, з погляду колективу авторів [Дистанционное обучение: Учебное пособие / под ред. Е.С. Полат. – М.: Владос, 1998], є наступні напрямки:

- "навчання в співробітництві" (cooperative learning);
- індивідуальний і диференційований підхід до навчання;
- різнорівневе навчання;
- модульне навчання.

Дистанційне навчання розглядається нами як сукупність педагогічних технологій або комплекс, що використовує у взаємодії і взаємодоповненні різні технології навчання. Розглянемо застосування модульно-рейтингової технології в дистанційному навчанні.

Модульність в дистанційному курсі

Важливою ланкою в системі дистанційного навчання є модульна технологія, яка передбачає вивчення навчального матеріалу за окремими модулями з урахуванням обмеженості часу, визначеного навчальною програмою. Вона базується на інформаційних

та активних методах навчання (проблемна електронна лекція з елементами зворотного зв'язку, консультування, тестування); пошукових методах навчання (дискусія, ділова гра, мозковий штурм, моделювання, аналіз конкретних ситуацій); а також на методах самостійного навчання. Модульна технологія спрямована на формування знань і умінь по визначених напрямках діяльності. Особливо ефективно вона використовується в професійній підготовці і перепідготовці викладачів, де своєрідними дозаторами навчального матеріалу виступають конкретні професійні навички, якими повинний опанувати викладач для підвищення кваліфікації. Їхня складність і значимість для професійної діяльності викладача і визначають особливості компонування матеріалу в навчальному елементі - спеціально розроблювальному дидактичному матеріалі, спрямованому на оволодіння конкретними знаннями і вміннями. Теоретичні знання органічно вплітаються в навчальний процес і даються лише в тім обсязі, який необхідний для успішного засвоєння професійних умінь.

Упровадження модульної технології допомагає розвитку гнучкої організації підготовки студентів і викладачів на основі розробки, підготовки і впровадження різних типів програм, включаючи підвищення кваліфікації і перепідготовку.

Структура модуля

Одним з завдань Проблемної лабораторії дистанційного навчання є створення і проведення дистанційних курсів. Ми пропонуємо таку структуру кожного модуля:

- необхідні теоретичні знання (інформаційний матеріал представлений з використанням засобів навігації, що дозволяє забезпечити занурення в інформаційне середовище);
- питання на зворотній зв'язок, рефлексію;
- практичні завдання;
- пакет тестових завдань, призначених для самоконтролю.

Таким чином, таке структурування змісту навчального матеріалу забезпечує професійну свободу особистості, її творчу самореалізацію.

Модульна технологія побудови дистанційного курсу є ефективною як система контролю якості знань, що створює атмосферу гласності та змагання серед викладачів. Результат контролю містить в собі сигнал для керуючої діяльності тьютора. При цьому під контролем навчальних досягнень розуміється сукупність дій, що дозволяють виявити кількісно-якісні характеристики результатів навчання, оцінити, як здійснюється викладачем інтеріоризації засвоєного матеріалу навчальної програми в продуктивні уміння і творчі навички. Модульна побудова дистанційного курсу так чи інакше пов'язана

з рейтинговою системою оцінювання пізнавальної діяльності, що сприяє підвищенню якості навчання.

Рейтингова система оцінювання

В основі рейтингової системи оцінювання рівня засвоєння знань студентів лежить накопичення оцінок за певний період навчання (модуль). Сума цих оцінок виступає не тільки в ролі кількісного показника якості роботи студента, а й відображає його активність, самостійність, творчість. Після вивчення кожного модуля за результатами відповідей студентів на поставлені питання, активності в обговоренні поточних проблем, виконання практичних завдань і творчих робіт, тестування тьютор складає рейтингову таблицю успішності навчальних досягнень студентів, куди заносить кількість набраних кожним студентом балів. Таким чином студенти по кількості набраних балів з максимально можливих можуть судити про ступінь ефективності навчання в курсі. При використанні рейтингової системи оцінок можна встановити відносну успішність навчальної діяльності студентів в навчальній групі дистанційного курсу шляхом визначення того місця, яке конкретний студент займає в загальному списку за величиною інтегральної оцінки результативності навчання.

Ефективність застосування системи рейтинг-контролю у дистанційному курсі ми вбачаємо у тому, що вона:

- враховує поточну успішність студента і тим самим значно активізує його самостійну роботу;
- більш об'єктивно і точно оцінює знання студента за рахунок використання дробової бальної шкали оцінок;
- створює основу для диференціації студентів, що особливо важливо при переході на багаторівневу систему навчання;
- дозволяє одержувати докладну інформацію про виконання кожним студентом графіка самостійної роботи;
- дає можливість скоротити час на з'ясування підготовленості студентів до занять;
- зацікавлює студентів на максимально можливу для них рейтингову оцінку, націлює їх на сумлінну роботу в процесі підготовки до заняття.

Проведені дослідження по введенню в навчальний дистанційний процес рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів дозволили зробити висновок, що поруч з підвищенням активності і якості роботи студентів упродовж всього періоду навчання, ця система розвиває у них такі соціально-значущі якості, як дисциплінованість,

відповідальність за виконання навчальних планів та завдань, сумлінність і бажання засвоїти навчальний матеріал, що вивчається.

Висновки

Включення модульно-рейтингової технології потребує ретельної підготовки з боку викладача, високого рівня власної професійної підготовки та неабияких організаційних здібностей, оскільки під час проведення курсу кожний студент працює не над стандартною, спільною для всіх задачею, а за власною програмою (на різних етапах виконання роботи) в залежності від рівня його попередньої підготовки.

Отже, здійснення модульно-рейтингової технології в дистанційному навчанні передбачає більш повне врахування потреб та інтересів, здібностей викладачів, дозволяє залучати їх до пошукової, дослідницької діяльності. Оскільки модульно-рейтингова система передбачає неперервний перехід від модуля до модуля навчального курсу через етапи вхідного, поточного, рубіжного та вихідного контролю знань, то саме модульно-рейтингова система дозволяє сформувати творчий потенціал особистості в період навчальної діяльності.